

Mál nr. 51/2024.

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Nafn vátryggingartaka (X)

Skaðabótaábyrgð. Vinnuslys.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 1. febrúar 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 26. febrúar 2024.
3. Tölvupóstur M dags. 13. maí 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi verið við vinnu sína hjá X hinn 17. október 2019, við að bræða þakpappa með gaslampa, þegar eldur hafi gosið fyrirvaralaust upp úr gashylki (gaskút) þannig að M hlaut brunasár, aðallega á höndum. Í læknisfræðilegum gögnum kemur fram að M hafi farið strax á bráðamóttöku Landspítala háskólasjúkrahúss og hafi þar verið greindur með 2. stigs brunasár á úlnliðum og höndum og orðið óvinnufær strax á slysdegi. Í tilkynningu M til Sjúkratrygginga Íslands og V dags. 11. apríl 2023 kemur fram að M hafi verið að hita þakpappa þegar gashylki stóð í loga og telji M viðbrögð sín hafa verið rétt og að gashylkið hafi verið gallað.

M telur að X beri skaðabótaábyrgð á líkamstjóni hans vegna slyssins hinn 17. október 2019 vegna óforsvaranlegra vinnuaðstæðna á tjónsdegi, nánar tiltekið að skilyrði laga nr. 46/1980 og reglugerða hafi ekki verið uppfyllt varðandi þann gaskút eða gashylki sem hann var að vinna með. Vísar M til 13. og 37. gr. laganna um að gæta eigi fyllsta öryggis á vinnustað sem og 50. gr. laganna um að sérstaklega skuli hugað að slysavörnum vegna eldfimra efna. M vísar einnig til 6. gr. reglugerðar nr. 553/2004 um verndun starfsmanna gegn hættu á heilsutjóni af völdum efna á vinnustöðum varðandi það að X hafi verið skylt að hafa eldfim efni eins og gas í öruggum umbúðum. M bendir á að engin rannsókn hafi farið fram af hálfu X eða Vinnueftirlitsins á því hvað orsakaði eldinn í umrætt sinn og að sjálfstæð skylda hvíli á atvinnurekendum skv. lögum nr. 46/1980, 6. gr. fyrrnefndrar reglugerðar nr. 553/2004 sem og 9. gr. reglugerðar nr. 2018/2013 um færanlegan þrýstibúnað að geyma hættuleg efni í tryggum umbúðum óháð söluaðila þess búnaðar. Einnig vísar M til þess að hann hafi ekki fengið viðeigandi upplýsingar, leiðbeiningar og þjálfun varðandi aðbúnað, öryggi og hollustuhætti á vinnustaðnum af hálfu X og skrifleg áætlun um öryggi og heilbrigði á vinnustað byggð á áhættumati hafi ekki verið aðgengileg starfsmönnum, sbr. 65. gr. a og 66. gr. laga nr. 46/1980. Auk þessa að X hafi verið skylt skv. 14. gr. laga nr. 46/1980 að gera starfsmönnum ljósa slysa-hættu við störf sín auk frekari skyldna varðandi meðhöndlun hættulegra efna. Öllu þessu hafi X ekki sinnt nægilega og eigi því að bera skaðabótaábyrgð á afleiðingum líkamstjóns M. Einnig vísar M til þess að slys hans hafi ekki verið tilkynnt til Vinnueftirlitsins, sbr. skyldu X til slíkrar tilkynningar skv. 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. Óvinnufærni M hafi verið ljós á slysdegi, forsvarsmáður X hafi ekið M á bráðamóttöku auk þess sem tímabil óvinnufærni hafi verið tilgreint í tilkynningu X til V sjö dögum eftir atvikið. Vegna vanrækslu á tilkynningarskyldu hafi gashylki sem M hafi verið að vinna við ekki verið rannsökuð sérstaklega eftir slysið og verði X að bera hallann af sönnunarskorti um að umbúnaður þess hafi verið í samræmi við lög og reglur.

V hefur hafnað bótaskyldu og vísar til þess að gaskútur sá sem M var að vinna með á slysdegi hafi verið keyptur af viðurkenndum söluaðila og eftir slys M hafi gaskúturinn verið notaður aftur og ekkert í útbúnaði hans reynst gallað. Í bréfi V er vitnað til upplýsinga frá X um að ekkert hafi bent til þess að gaskúturinn hafi verið gallaður fyrir notkun hans og að M hafi heldur ekki tekið eftir slíkum galla. Þannig telur V að eldur hafi ekki getað borist í gaskútinn nema frá gaslampa þeim sem M var að vinna með þegar eldurinn kom upp og þannig hafi hann sjálfur borið eld að gaskútnum. V hafnar því sem ósönnuðu að frágangur á gaskútnum eða umgjörð hans hafi með einhverjum hætti brotið gegn ákvæðum laga nr. 46/1980 eða reglna settra með stoð í þeim lögum. Einnig sé ósannað að forsvarsmenn X hafi vitað af ætluðum galla í gaskúti. Auk þessa vísar V til þess að M hafi unnið hjá X frá árinu 2017 og hlotið alla viðeigandi þjálfun frá þeim tíma, auk þess sem hann hafi oft fyrir

slysdag unnið með gaslampa við sömu aðstæður. Einnig vísar V til þess að M hafi ekki brugðist við í samræmi við almenna skynsemi né verklagsreglur. V vitnar til lýsinga lögmanns M í tjónstilkynningu fyrir hönd M þar sem segi að M hafi gert allt rétt og sé það í ósamræmi við þær fullyrðingar að M hafi ekki fengið hjálfun og vitað hvað hann átti að gera. Einnig bendir V á að vanræksla á tilkynningarskyldu skv. 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 hafi þær afleiðingar að sönnunarstaða breytist þannig að frásögn M sé lögð til grundvallar málsatvikum. Sú frásögn sýni hins vegar ekki fram á að skilyrði skaðabótaréttar séu uppfyllt gagnvart X.

Í tölvupósti lögmanns M dags. 13. maí 2024 kemur fram að ekki verði gerðar frekari athugasemdir vegna málsins.

Álit.

Í málinu er ágreiningur um skaðabótaskyldu X sem vinnuveitanda M, þegar M slasaðist við að eldur varð laus í gashylki / gaskút sem hann var að vinna með, nánar tiltekið í gaslampa sem notaður var til að bræða þakpappa á húsi. Í fyrsta lagi er ljóst af gögnum málsins að M varð óvinnufær á slysdegi og varði óvinnufærni hans vegna afleiðinga slyssins í lengri tíma. Við þær aðstæður bar X sem atvinnurekanda að tilkynna um slys M til Vinnueftirlitsins, sbr. 1. mgr. 79. gr. laga um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980. Það að slík tilkynningarskylda sé vanrækt þýðir að rannsókn Vinnueftirlitsins skv. 81. gr. sömu laga getur ekki beinst að orsök slyssins, vegna þess að hún fer ekki fram án fyrrnefndrar tilkynningar.

Í dómaframkvæmd hefur vanræksla á slíkri tilkynningarskyldu almennt verið metin þannig að frásögn tjónþola sé lögð til grundvallar málsatvikum og þar með orsökum slysa og jafnvel hefur í dómaframkvæmd verið gengið svo langt að meta óvissu um orsök vinnuslysa þannig að sönnunarbyrði um orsökina sé snúið við, sbr. Hrd. 151/2017.

Þar sem óvissa er um orsök vinnuslyss M, sem leggja verður til grundvallar að ráðist af því að X hafi ekki sinnt tilkynningarskyldu sinni eða með öðrum hætti tryggt sér sönnun á að gashylki hafi verið í lagi, verður að snúa sönnunarbyrði um orsökina við og fella skaðabótaábyrgð á líkamstjóni M á X. Í því mati er einnig litið til þess að engin gögn liggja fyrir af hálfu X um skriflegt áhættumat vegna áhættuþátta í því sem M starfaði við, sbr. 65. gr. a laga nr. 46/1980 og þannig óljóst hvernig X uppfyllti skyldur sínar skv. almennum reglum 13., 14., 37. og 50. gr. laganna. Með þessu hefur þá skapast réttur M til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr ábyrgðartryggingu X hjá V.

Reykjavík, 23. maí 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir